

Bohoslužby v Zábřehu 17.července 2022

Lk 10,38-42

Milé sestry, milí bratři, těšili jste se dnes do kostela? A na co jste nejvíc těšili, jaké máte očekávání? Možná bychom se podobně mohli ptát i nad dnešním příběhem. Co očekávaly dvě sestry v jedné vesnici od Ježíšovy návštěvy? Proč ho pozvaly k sobě domů? Jistě, slušelo se pohostit pocestné. Tenkrát byly takové zvyky. Ale jistě v té vesnici byli i jiní, kteří by Ježíše přijali. Vždyť on to nebyl jen tak někdo. Už se o něm hodně vědělo, dal by se označit za populární osobnost. Kdo ho přijal ke svému stolu, mohl se cítit poctěn.

Pro Martu tato návštěva znamenala mnoho práce. Ježíš necestoval sám, bylo třeba se postarat také o jeho učedníky. To už je slušná parta lidí. Ale Marta vypadala, že si s tím poradí. Problém ji dělá jiná věc. Její sestra. Jen tak si sedne, poslouchá a nepomáhá. To není příliš ohleduplné. Myslím, že s tou Martou dokážeme celkem soucítit. Na jejím místě by nás to také štvalo. A možná, že v různých jiných situacích i štve. Setkáme se s tím skoro všude. V rodině, ve sboru, v různých organizacích. Všude jsou ti, kteří dělají, snaží se nějak zajistit, aby vše fungovalo, a pak jsou ti, kteří se takříkajíc vezou. Zdá se to být od nich nefér. Takže ta Martina námitka, prosba směřovaná Ježíši, ta je jistě celkem na místě. Když přidá víc lidí ruku k dílu, dříve bude čas si užít plodů své práce.

Napadlo vás někdy, jak to všechno může vnímat ta Marie? Z pohledu Marty je to jasné. Ale o Mariině pohledu na situaci nic nečteme. Nic neříká. Vidíme jen její jednání a čteme, jak ho komentuje Ježíš. Jistě sama věděla, co se sluší a patří. Přesto jedná jinak. Až to rozzlobí její starší sestru. Možná ji běží hlavou myšlenka, že ta Marta už to trochu přehání, sama sebe se ptá, proč si také nesedne a neposlouchá, co Ježíš říká. Kdy k tomu bude mít zase příležitost? Ježíš není běžná návštěva. Je jedinečný host. Jistěže má hlad a žízeň. Jistěže je fajn, když stůl není prázdný. Ovšem všechno má své meze, má své místo v lidském životě. Cožpak ji nezajímá, co Ježíš říká? Co kdyby Marie řekla Ježíšovi: „Mistře řekni mé sestře, ať už přestane tolik běhat a také se k nám posadí“?

Tento příběh může skončit celkem laciným moralizováním, falešnou duchovností. Nabízelo by se to celkem krásně. Je ale třeba upozornit, že není černobílý. Marie není jasný dobrý příklad a Marta není vzorec toho, jak nejednat. Obě vyjadřují svoji úctu k tak velkému učiteli, který je

navštívil. Snaží se dát to, co považují za důležité. Když třeba pozveme přátele na večeři, nedáme jim na jídlo chleba s máslem. Snažíme se dát to, co považujeme za cenné, nevšední. Ježíš Martě nevyčítá, že se o ně chce postarat, chce je pohostit. Nesjede ji za to, že místo toho, aby mu pečlivě naslouchala, tak pořád nosí něco na stůl. Zdůraznění toho, že Marie si zvolila dobře, má ještě trochu jiný smysl.

Předně jde o svobodu přístupu k Bohu. Rozhodnutí k jistému druhu služby, k pojetí toho, co vidím sám jako patřičnou oběť, je mé osobní rozhodnutí. Nemůžu ho druhým vnucovat. Marta chce, aby Marie projevila svou úctu k Ježíši stejným způsobem jako ona. Má svou představu a chce, aby se podle ní chovali i ti ostatní. To se stává i dnes. Každý člověk má nějakou svou cestu k Bohu, způsob, jak ho vyznává svým Pánem. Je to jistě dobré, když se různost těchto cest a způsobů služby dokáže doplnit. To je opravdové požehnání. Jenže často se dostáváme do pokušení, tím svým způsobem posuzovat i ostatní, uplatňovat na ně stejná pravidla a měřítko jako na sebe. Ze sebe, ze svého přístupu k Bohu tím pádem učiníme normu, do níž se ti ostatní buď vejdou nebo ne. Rozdílnost jiného přístupu nás potom vede k určitému druhu hněvu, k pohrdání, k touze napravovat a přizpůsobovat si ty druhé. Většinou člověk v takové chvíli ani nepostřehne, že jeho život se stává spoutaným, ztrácí se z něj radost i určitá svoboda. Když totiž během služby stále myslíme na to, jak je to nefér, že ji děláme právě my a druzí ne, potom z toho přichází jen otrávenost a zahořklost. A možná že pak už fungujeme natolik automaticky, že si neuvědomíme důvod, proč to vlastně děláme, proč sloužíme Bohu.

Druhá důležitá poznámka se týká samotné Marty. Znovu je třeba zdůraznit, že Ježíš její konání neodsuzuje, nesnižuje jeho hodnotu. Co Marta dělá, má svou cenu, svoji důležitost. Své činnosti ale zcela propadla, je jí pohlcena. A také vyčerpána. Připomíná tím mnohé jiné, kteří dělají spoustu důležitých věcí, slouží druhým lidem, z lásky k nim by se doslova rozdali. Jsou tak pohlceni svým konáním, že zapomněli na odpočinek, na dobírání sil. Vidí, kolik je toho potřeba udělat. Ale nevidí, že nedokážeme fungovat neomezeně. Je skvělé pracovat pro Ježíše, sloužit druhým lidem. Dává to životu smysl, naplnění. Ale také to bere hodně sil. Na té Martě nám to Ježíš ukazuje, když jí říká, že si dělá starosti a trápí se pro mnoho věcí. Ovšem jen jedno je třeba.

Když se dnes bavíme mezi sebou, dříve nebo později dojde řeč na to, jak je toho hodně, co všechno musíme udělat. Život není jednoduchý, máme v něm své povinnosti, jsme za spoustu věcí zodpovědní. O tom není pochyb. Kolikrát jsme už také slyšeli, že něco nejde, protože není čas, protože je potřeba toho tolik udělat, zařídit. Vlastně to už možná bereme jako jistou samozřejmost. Stává se pomalu normou, že všeho je tolik, že nám věčně na něco chybí čas. Máme starosti a mnoha věcmi se necháme zneklidnit. To je celkem trefně vyjádřeno. Ty starosti, to konání, nám bere klid. Ona vyčerpanost nemusí být vždycky na první pohled patrná. V textu Marta nepadá fyzickou únavou, nenaříká, že už ji bolí nohy, hlava, ruce. On jen přichází určitý neklid, cosi uvnitř člověka není zcela v pořádku. Což se projeví právě výčitkou na adresu

těch druhých, nejčastěji nám blízkých. Přicházejí myšlenky, co by bylo potřeba, co by pomohlo. Necítím se šťastný, cítím se vyčerpaný, ale pomohlo by, kdyby to či ono udělal někdo druhý, kdybych některé věci nemusel řešit, kdybych možná nemusel nic dělat. A takto nějak podobně. Ale právě toto Ježíš Martě neříká. Neříká, ať se na to všechno vykašle, že je to zbytečné. Ukazuje k nastavení hodnot, k uvědomění si toho, co je skutečně v lidském životě to důležité.

Vrátím se k otázce z úvodu. Co obě sestry očekávaly a co se jim dostalo? Marta nad tím možná tolik nepřemýšlela. Zareagovala, jak ji bylo vlastní, zcela automaticky. Přijala vzácné hosty a bylo třeba učinit spoustu běžných věcí, které s přijetím hostů do domu souvisejí. Oproti tomu Marie očekávala něco zajímavého, očekávala slovo, které by mohlo nějak vstoupit do jejího života. Proto se posadila k Ježíšovým nohám a naslouchala. Slovem byla ale nakonec obdařena Marta. Její život dostal nový impuls, nasměrování. Vždyť Ježíš promluvil přímo do její situace. Jistě je úžasné dělat mnoho dobrého. Ale žádná sebedůležitější služba by neměla zastínit to, co je pro člověka nejdůležitější. Vycházíme doslova od Ježíšových nohou. Tedy z místa pokory a naslouchání. Toto je to první, to jediné důležité v našem životě.

Ježíš je pro nás jistě veliká autorita. Rozhodli jsme se být jeho následovníky. Jen nezapomínejme, že naším úkolem není pracovat místo něj ale s ním. Proto je důležité, abychom si našli čas, kdy vše ostatní necháme stranou a dáme prostor jemu, jeho slovu. Tímto způsobem pro něho můžeme vykonat spoustu dobrých věcí. Sednout si, naslouchat, rozjímat nad slovem. Ve chvílích, kdy si situace žádá akci, naši akci, se to může zdát trochu nemístné, možná až sobecké. Ovšem je to právě to jedno potřebné, které uprostřed všeho našeho běhání a starání potřebujeme. Jsme přeci Boží nádoby, ze kterých ostatní mohou bohatě čerpat. Co však můžou čerpat, když nedáme Bohu prostor, aby nás naplnil? Jako prázdné nádoby jsme k ničemu. Vždyť vše dobré, co neseme našemu světu pochází z Boží milosti, nikoliv z nás.

Na tomto čase s Bohem je úžasné, že nám ho nikdo nevezme. Pokud se pro něj rozhodneme, je darem, o který nepřijdeme. Mnoho jiných věcí můžeme ztratit. Můžeme ztratit svou bystrost, pohotovost, své síly. Ale možnost vždy se nechat občerstvit z Boží dlaně, toto nám nevezme ani věk, ani jiné další okolnosti. Proto je dobrá volba rozhodnutí pro Ježíšovu společnost před čímkoliv ostatním.

Pane Ježíši, děkujeme za to, že jsi naším občerstvením. Z tvého slova můžeme každý den hojně čerpat. Pomáhej nám, abychom odolali pokušení být sami nekonečným zdrojem dobroty a pomoci blízkým.

Neděle 17.července 2022

Napsal uživatel Vlastislav Stejskal
Úterý, 03 Leden 2023 12:23 -

Amen.